

Ubezpieczenie utraty zysku i plan ciągłości działania po szkodzie

Szkolenie IDD

Małgorzata Malmon-Podsiadlik
Dariusz Gołębiewski

Kluczowe zagadnienia

1

Ubezpieczenie utraty zysku (Business Interruption – BI)

- Wprowadzenie do ubezpieczenia BI.
- Przedmiot i zakres ubezpieczenia BI – czyli co ubezpieczamy?
- Przestanki odpowiedzialności ubezpieczyciela.
- Nowe OWU utraty zysku w PZU SA – zakres zmian oraz okoliczności ich wprowadzenia.
- Szkoda w majątku i co dalej?

2

Plan ciągłości działania po szkodzie (Business Continuity Plan – BCP)

- BCP – definicja i znaczenie po wystąpieniu szkody.
- Elementy skutecznego planu BCP.
- Tworzenie i wdrażanie planu BCP w praktyce.
- Przykłady planów BCP.

Czym jest ubezpieczenie BI i jego specyficzne cechy?

To ubezpieczenie dodatkowe do ubezpieczenia mienia – nie możesz go wykupić oddzielnie.

To ochrona przed stratami finansowymi spowodowanymi przerwą w działalności Twojej firmy, jeśli doszło do szkody w jej mieniu.

To ubezpieczenie przyszłych wartości finansowych Twojej firmy, szacowanych w chwili zawierania umowy.

To ubezpieczenie przeznaczone wyłącznie dla firm, które prowadzą pełną rachunkowość.

Kto może się ubezpieczyć od utraty zysku brutto?

To propozycja dla firm, które prowadzą działalność:

Pozostałym podmiotom gospodarczym, takim jak:

- instytucje finansowe i banki,
- firmy, które oferują usługi niematerialne,
- firmy, które generują dużą stratę zysku brutto,

proponujemy **ubezpieczenie utraty zysku** albo **klauzulę Dodatkowych Kosztów Działalności gospodarczej**.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia BI

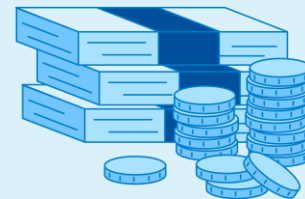
Zysk brutto

który osiągnęłaby Twoja firma, gdyby nie doszło do szkody w jej mieniu, w tym:

część uzasadnionych zwiększonych kosztów działalności firmy, które poniosłeś, aby uniknąć albo zminimalizować spadek swoich obrotów

Dodatkowe zwiększone koszty działalności –

obowiązuje odrębny limit ubezpieczenia

Ubezpieczeniowy zysk brutto – czyli, co tak naprawdę jest ubezpieczone?

Rachunek zysków i strat (wariant porównawczy)

- A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym od jednostek powiązanych
- B. Koszty działalności operacyjnej
- C. Zysk (strata) ze sprzedaży (A - B)

- D. Pozostałe przychody operacyjne
- E. Pozostałe koszty operacyjne
- F. **Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C + D - E)**

- G. Przychody finansowe
- H. Koszty finansowe
- I. Zysk (strata) brutto (F = G - H)
- J. Podatek dochodowy
- K. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)
- L. Zysk (strata) netto (I - J - K)

Rachunek zysków i strat (wariant kalkulacyjny)

- A. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym od jednostek powiązanych
- B. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym jednostkom powiązanych
- C. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży (A - B)
- D. Koszty sprzedaży
- E. Koszty ogólnego zarządu
- F. Zysk (strata) ze sprzedaży (C - D - E)
- G. Pozostałe przychody operacyjne
- H. Pozostałe koszty operacyjne
- I. **Zysk (strata) z działalności operacyjnej (F + G - H)**

- J. Przychody finansowe
- K. Koszty finansowe
- L. Zysk (strata) brutto (I + J - K)
- M. Podatek dochodowy
- N. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)
- O. Zysk (strata) netto (L - M - N)

Kategorie kosztów

Koszty stałe – **podlegające ubezpieczeniu**

- amortyzacja,
- opłaty dzierżawne lub czynsze,
- koszty energii elektrycznej (bez kosztów energii zużytej do pracy maszyn),
- koszty ogrzewania,
- odsetki od kredytów,
- koszty funkcjonowania administracji,
- podstawowe wynagrodzenia wraz z narzutami,
- składki za ubezpieczenie środków trwałych i obrotowych oraz parku samochodowego,
- inne stałe opłaty.

Koszty zmienne – **nie podlegają ubezpieczeniu**

- koszty materiałów i surowców do produkcji,
- koszty opakowań wraz z kosztami ich transportu, załadunku i rozładunku,
- wszystkie inne nakłady na utrzymanie zakładu, konserwację maszyn i urządzeń (smary, oleje, części zamienne), itp.

Koszty stałe, które nie podlegają ubezpieczeniu – wyjątki od reguły

Wszystkie koszty związane z operacjami kapitałowymi oraz zarządzaniem portfelem inwestycyjnym.

Odsetki płacone od kredytów zaciągniętych na cele niezwiązane z zasadniczą działalnością firmy.

Koszty związane z utrzymaniem obiektów pod wynajem.

Zakres ubezpieczenia

Ubezpieczenie BI jest uzupełnieniem ubezpieczeń bazowych, czyli ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów lub ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk – **w zależności od tego, jaki wariant ochrony mienia wybierze klient, taki zakres ubezpieczenia będzie posiadał w ramach BI.**

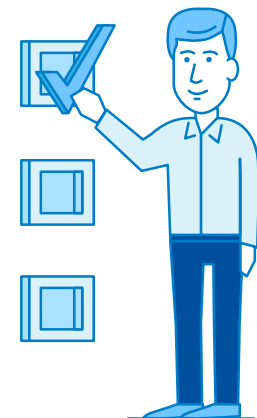

**Standard to nie
wszystko...**

Rozszerzenia zakresu ubezpieczenia:

- Klauzula utraty zysków w następstwie szkód powstałych u odbiorców,
- Klauzula utraty zysków w następstwie szkód powstałych u dostawców,
- Klauzula utraty zysków w następstwie szkód powstałych u dostawców energii elektrycznej i innych mediów,
- Klauzula ograniczonego dostępu,
- Klauzula biegłych rewidentów.

Przesłanki odpowiedzialności ubezpieczyciela

Związek przyczynowo–skutkowy BI ze szkodą w mieniu

Warunki uruchomienia odpowiedzialności

Najczęstsze wyłączenia odpowiedzialności

Wyłączenia odpowiedzialności – czego nie obejmuje zakres ubezpieczenia od utraty zysku brutto?

W ramach ubezpieczenia utraty zysków brutto obowiązują wszystkie wyłączenia ubezpieczenia bazowego. Ponadto ochrona nie obejmuje utraty zysków brutto związanych z kosztami z tytułu m.in.:

				
<p>przerwy w działalności firmy spowodowane brakiem środków na odbudowę lub naprawę zniszczonego mienia</p>	<p>działania – albo jego zaniechania – właściwych władz lub organów, które wpływają na opóźnienie lub dalsze prowadzenie działalności przez firmę</p>	<p>nieuzasadnionej zwłoki w przywróceniu przerwanej albo zakłóconej działalności firmy</p>	<p>podatku VAT, podatku akcyzowego, opłat celnych i skarbowych</p>	<p>przerwy w działalności firmy spowodowanej szkodą w mieniu nieubezpieczonym</p>

Nowe OWU
BI w PZU SA

Najważniejsze zmiany (1)

1	Doprecyzowanie definicji „okresu odszkodowawczego” W definicji okresu odszkodowawczego wprowadzono dodatkowe zapisy precyzyjnie określające i ograniczające jego długość w przypadku działalności polegającej na wynajmie pomieszczeń lub powierzchni. Zmiana ma na celu zapewnienie spójności interpretacyjnej oraz właściwego określenia czasu, za jaki może zostać wypłacone odszkodowanie.
2	Modyfikacja definicji „szkody w mieniu” Zmiana polega na jednoznacznym wskazaniu, w jakim przedmiocie ubezpieczenia może wystąpić szkoda w mieniu. Doprecyzowanie eliminuje wątpliwości, co do zakresu mienia, którego uszkodzenie lub zniszczenie stanowi podstawę do powstania odpowiedzialności w ramach ubezpieczenia utraty zysku.
3	Uzupełnienie wyłączeń odpowiedzialności dotyczących szkód w mieniu nieobjętym ochroną majątkową W celu ograniczenia ryzyka interpretacyjnego doprecyzowano, że PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody w mieniu, które nie jest objęte ochroną na podstawie polisy majątkowej ubezpieczonego, nawet jeżeli szkoda taka wpływa na jego działalność gospodarczą (ograniczenie lub zaprzestanie działalności). Zmiana ma charakter prewencyjny – zapobiega powstawaniu sporów dotyczących zdarzeń, które nie powinny skutkować odpowiedzialnością z tytułu utraty zysku.

Najważniejsze zmiany (2)

4	<p>Przeredagowanie wyłączenia dotyczącego ryzyka przepięć</p> <p>Wprowadzono bardziej precyzyjne brzmienie wyłączenia odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek przepięć, co ma na celu jednoznaczne uregulowanie zakresu ochrony i eliminację niejasności interpretacyjnych.</p>
5	<p>Doprecyzowanie zasad rozliczania składki depozytowej (§ 10)</p> <p>Zmiana obejmuje szczegółowe uregulowanie mechanizmu rozliczania składki depozytowej pobieranej na początku okresu ubezpieczenia od górnej granicy odpowiedzialności, tj. od sumy ubezpieczenia powiększonej o dopuszczalny procent jej wzrostu:</p> <ul style="list-style-type: none">- wprowadzono zasady zwrotu składki w sytuacji, gdy ubezpieczający nie wykorzysta zadeklarowanego procentu wzrostu sumy ubezpieczenia;- ustalono maksymalny poziom potencjalnego zwrotu składki;- jednocześnie doprecyzowano, że zwrot składki nie przysługuje, jeżeli w okresie ubezpieczenia wystąpi szkoda z tytułu utraty zysku i ubezpieczony otrzyma odszkodowanie (lub powstanie obowiązek jego wypłaty).
6	<p>Pozostałe zmiany mają charakter redakcyjny, porządkujący i ujednolicający, a ich celem jest zmniejszenie ryzyka niejednolitego stosowania OWU oraz ograniczenie możliwości powstawania sporów interpretacyjnych.</p>

A photograph of a large industrial facility, possibly a paper mill or chemical plant, situated along a body of water. The facility features several tall, cylindrical silos and complex piping structures. The buildings are primarily green and white. The water in the foreground is calm, reflecting the sky and the industrial structures. A large blue circle is overlaid on the left side of the image, containing white text.

Szkoda w majątku
i co dalej?

Październik 2022

Branża spożywcza

Producent wyrobów mięsnych i wędlin

**Pożar w hali produkcyjno-
magazynowej i uszkodzenie
linii produkcyjnej**

Wysokość roszczenia 3.000.000 PLN

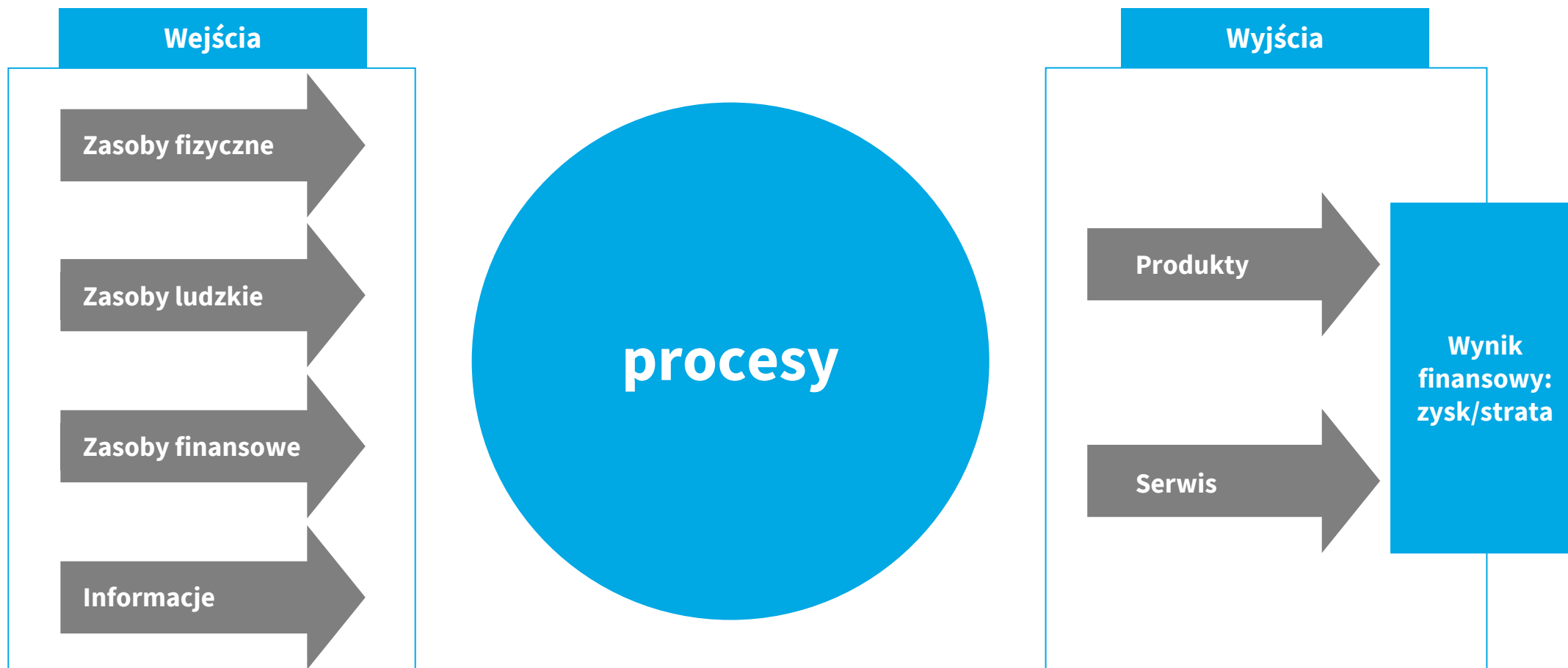

Plany ciągłości działania wg ISO 22301

Bezpieczne
przedsiębiorstwo

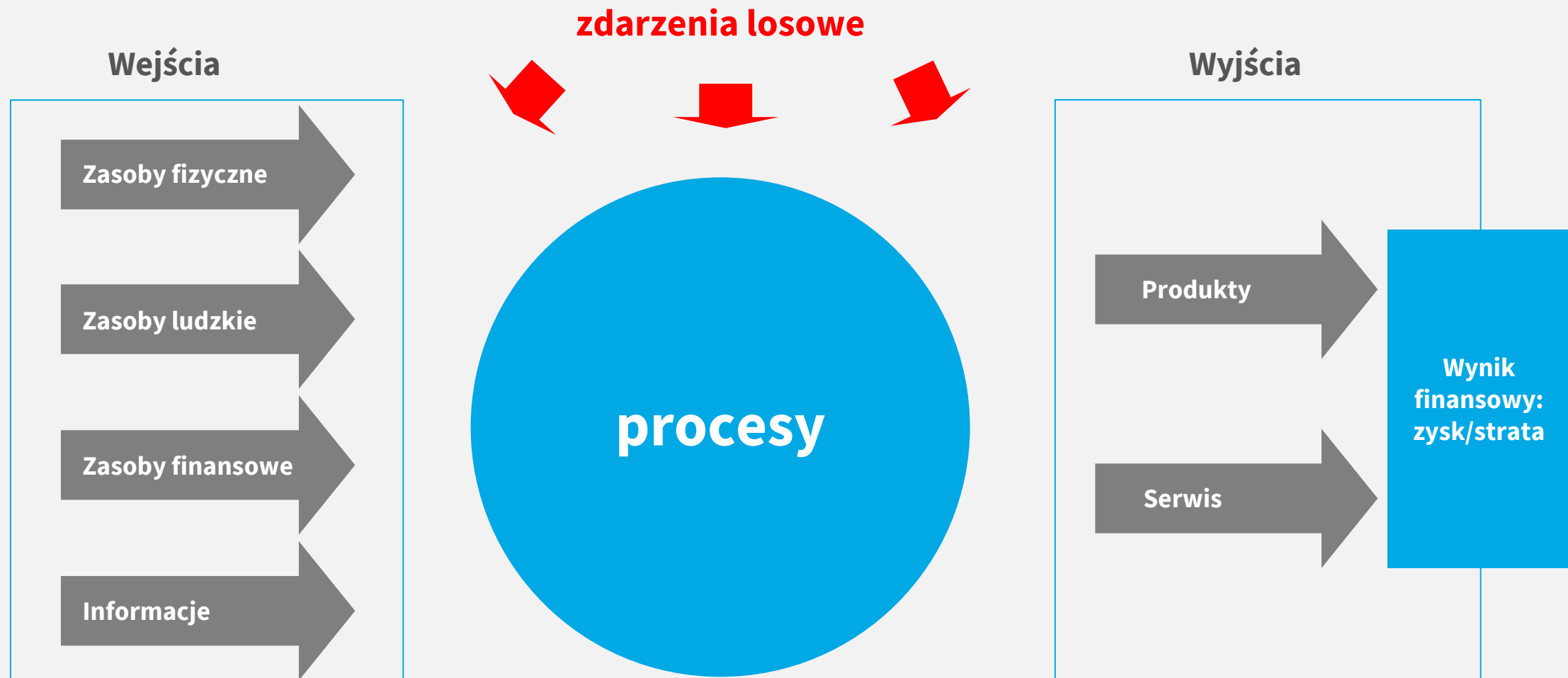
Procesy operacyjne w przedsiębiorstwie

Procesy wspomagające

Zakłócenia dla ciągłości działania biznesu

Pożar vs ciągłość działania biznesu

Pożar jest najbardziej kosztownym zdarzeniem, które może wystąpić w prowadzeniu biznesu.*

* Analiza zdarzeń szkodowych w polskim przemyśle w latach 2010–2019,
Źródło: opracowanie wewnętrzne PZU LAB SA

Pożar vs ciągłość działania biznesu

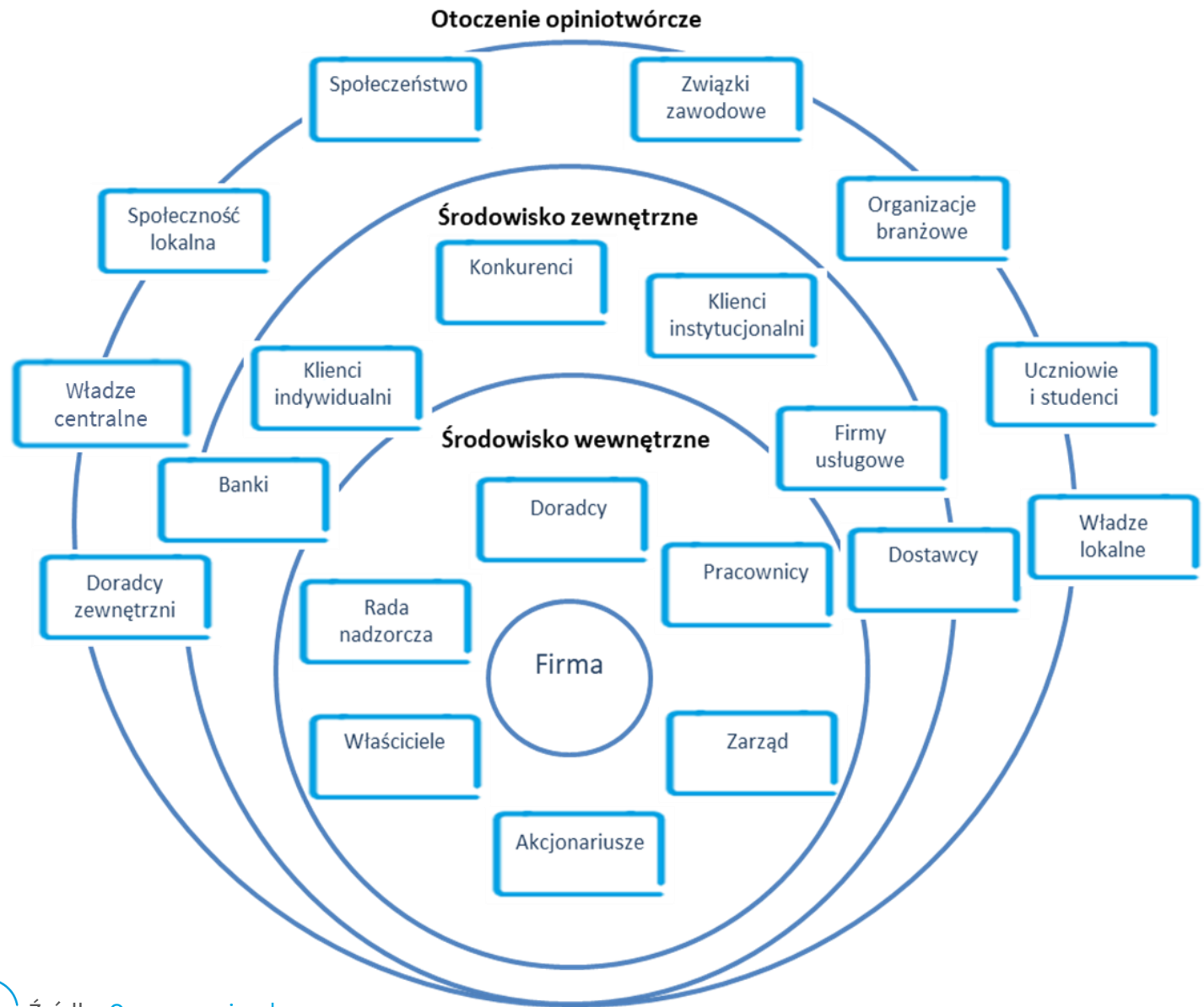
80% przedsiębiorstw dotkniętych poważną awarią, nieposiadających wdrożonych planów kontynuacji działania, kończy działalność w ciągu 18 miesięcy.*

 Źródło: Lloyds Banking Group plc. Business guide “What can go wrong will go wrong – so plan ahead”

40% przedsiębiorstw nigdy nie wraca na rynek po wystąpieniu pożaru znacznych rozmiarów oraz 25% kolejnych upada w ciągu roku po zdarzeniu.*

 Źródło: Federal Emergency Management Agency (FEMA)

Konsekwencje zdarzeń pożarowych

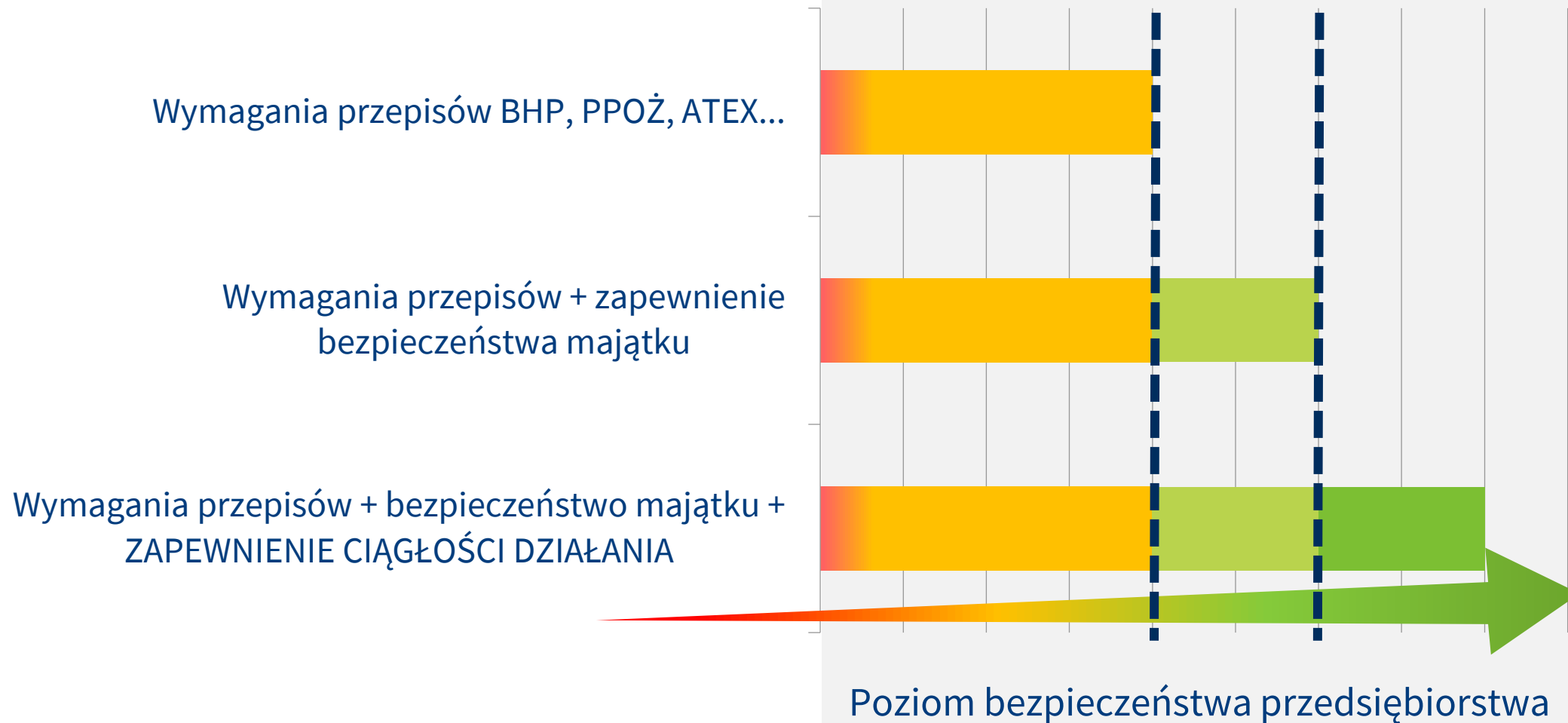
 Źródło: Opracowanie własne.

Konsekwencje zdarzeń pożarowych

- utrata zdolności produkcyjnych (maszyn, urządzeń, instalacji)
- możliwe straty osobowe i/lub zranienia
- konsekwencje karne (Dz.U.2019.0.1950 – Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny)
- brak możliwości spłacania zobowiązań (kredyty, pożyczki)
- utrata wartości giełdowej (akcjonariusze)
- skażenie środowiska
- utrata dobrego wizerunku
- utrata pracowników
- utrata klientów
- utrata dostawców
- kary umowne
- utracone dane informatyczne
- protesty społeczne
-

Poziom bezpieczeństwa przedsiębiorstwa

Tworzenie Planów Ciągłości Działalności

(BCP – Business Continuity Plan) wg PN-ISO 22301:2020

CEL

1

**Określenie
priorytetów
działalności
organizacji
(misja/wizja)**

2

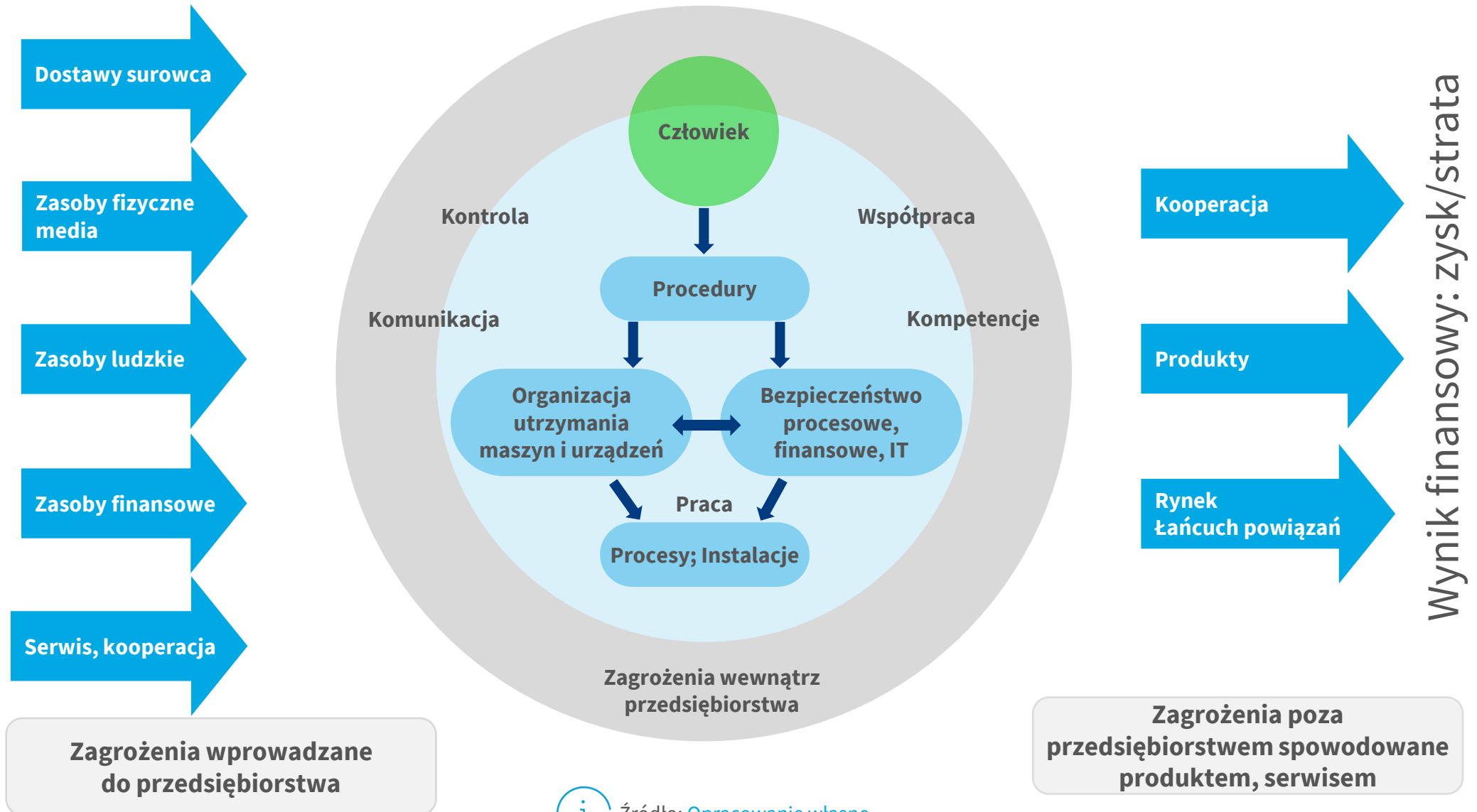
**Określenie
potencjalnego
wpływu zakłóceń
na organizację**

3

**Stworzenie
mechanizmów
zapewniających
ciągłość
działalności
organizacji**

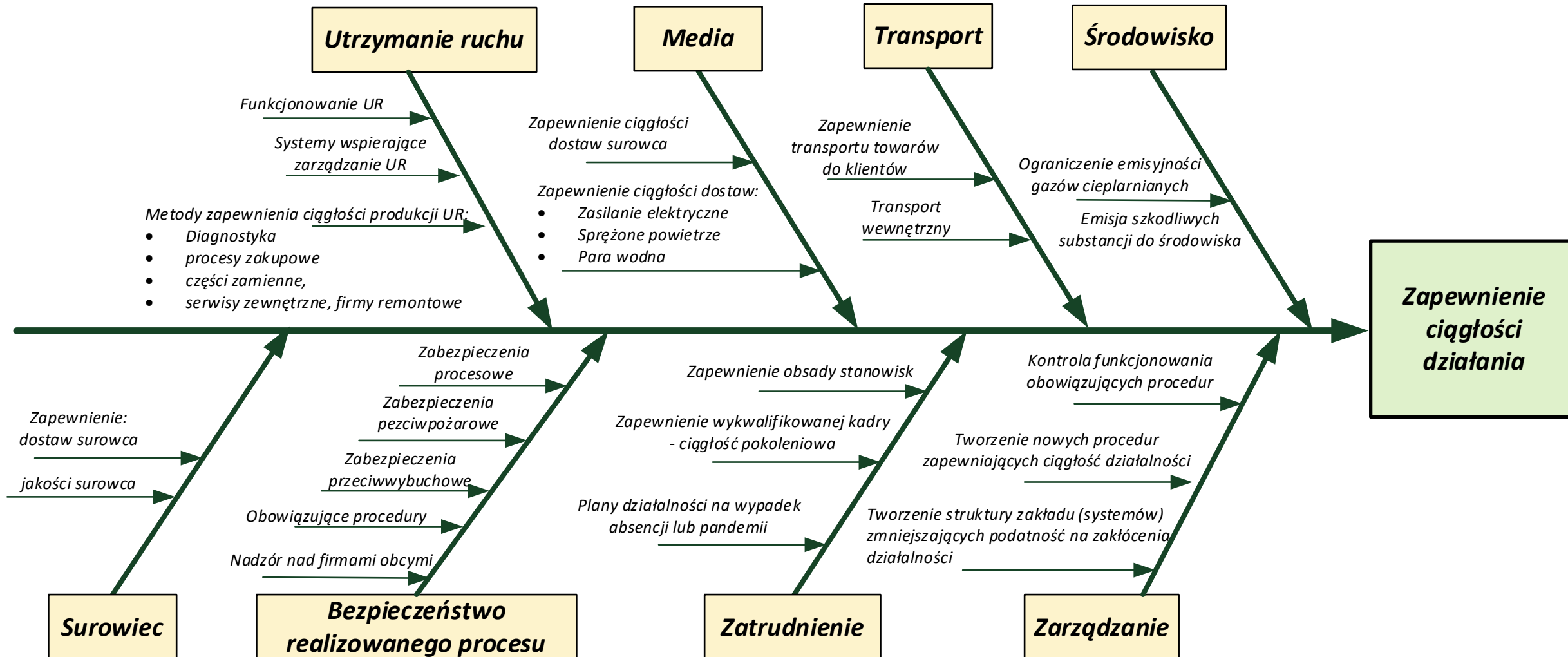

Zakres i granice analizy – holistyczne podejście do analizy

Zakres i granice analizy

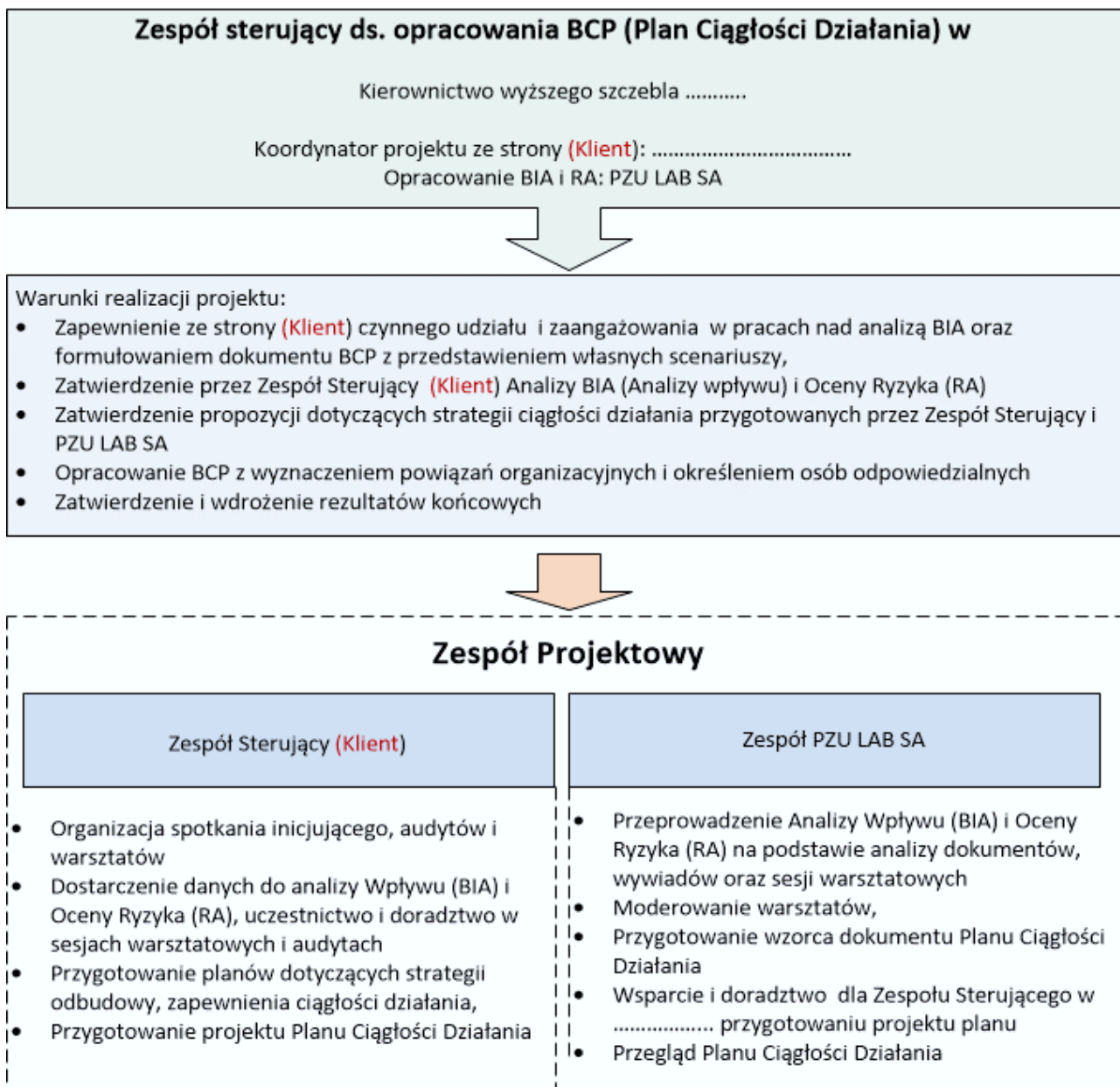
Diagram przedstawiający przykładowe obszary analizy BIA zakładu produkcyjnego

Plany ciągłości działania

I Etap

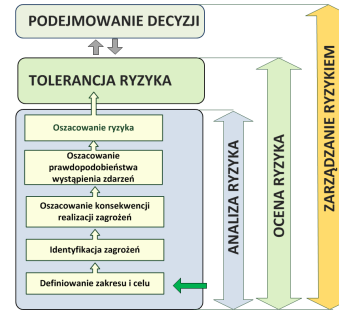
Wyznaczenie Zespołu Sterującego ds. opracowania BIA i BCP

Etapy analizy

II Etap

Opracowanie Analizy BIA (ang. Business Impact Analysis)

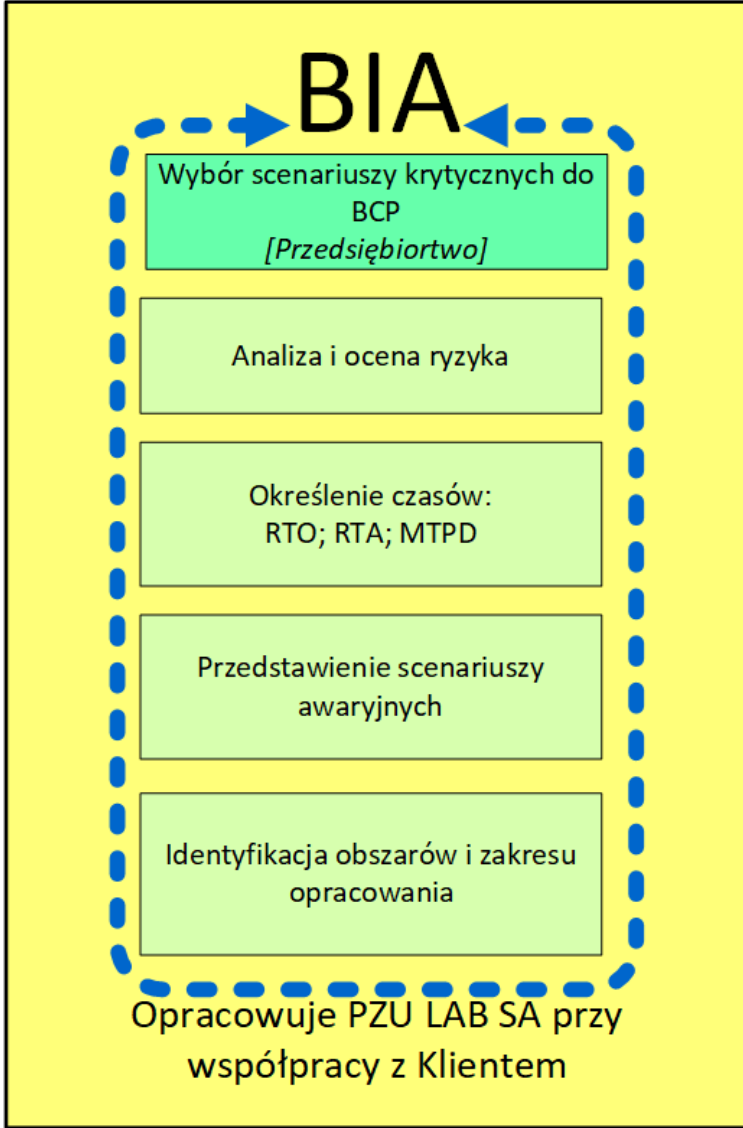

W analizie BIA należy określić czasy:

MTPD (Maximum Tolerable Period of Disruption
– Maks. Dopuszczalny Okres Zakłócenia),
który należy rozumieć jako maksymalny czas trwania zakłócenia działania, który jest akceptowalny (= nie jest nieakceptowalny) dla organizacji.

RTO (Recovery Time Objective)
Nakładany sobie cel czasowy odtworzenia procesów, aby nie dopuścić do wystąpienia lub ograniczyć straty – z reguły krótszy, o ile jest to możliwe i realne lub ewentualnie równy MTPD.

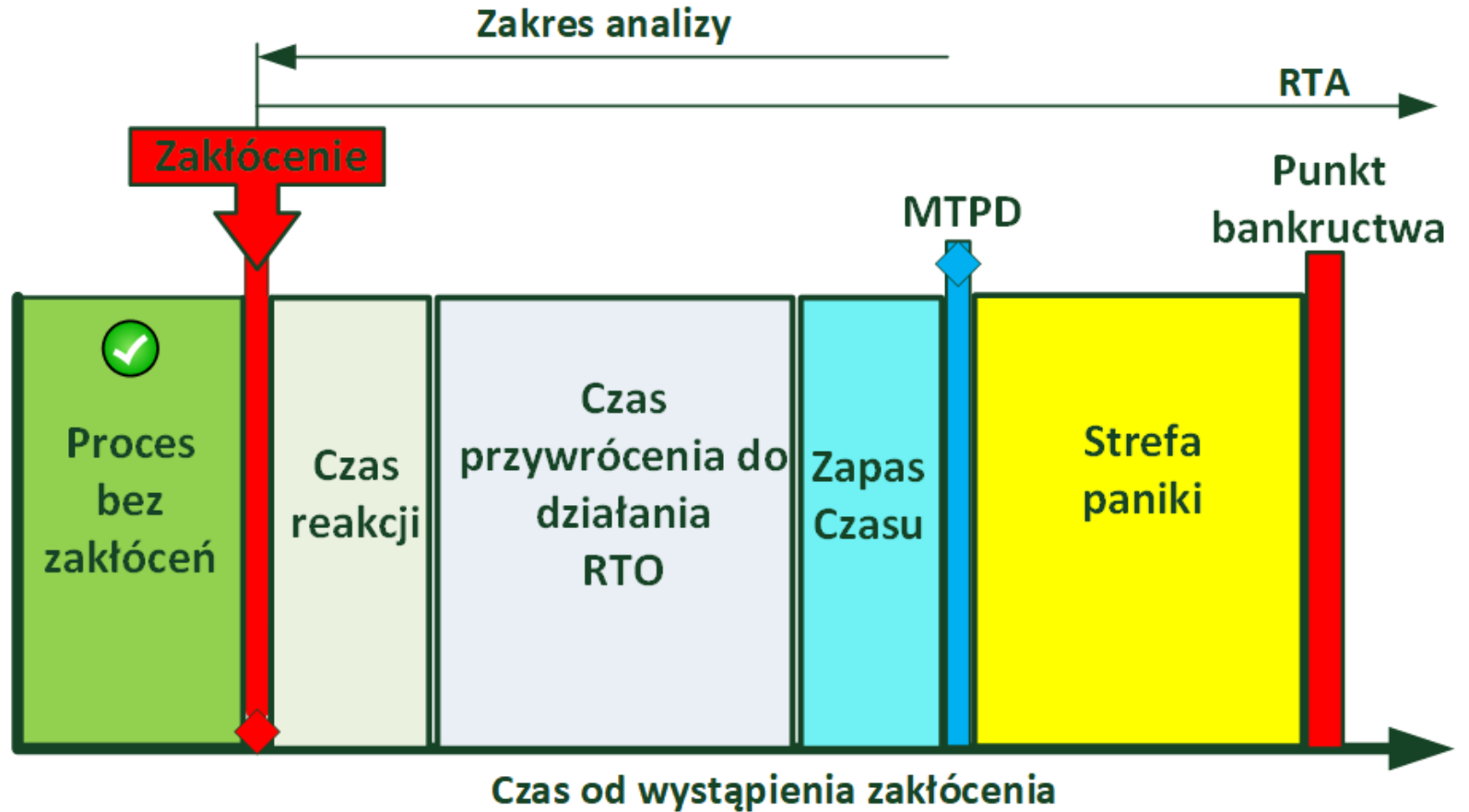
RTA (Recovery Time Actual)
Jak według posiadanej wiedzy szacuje się rzeczywisty przebieg danego scenariusza? Realny, ale też krytycznie określony możliwy czas trwania zakłócenia, gdyby wydarzyło się w obecnej sytuacji.

Etapy analizy

II Etap

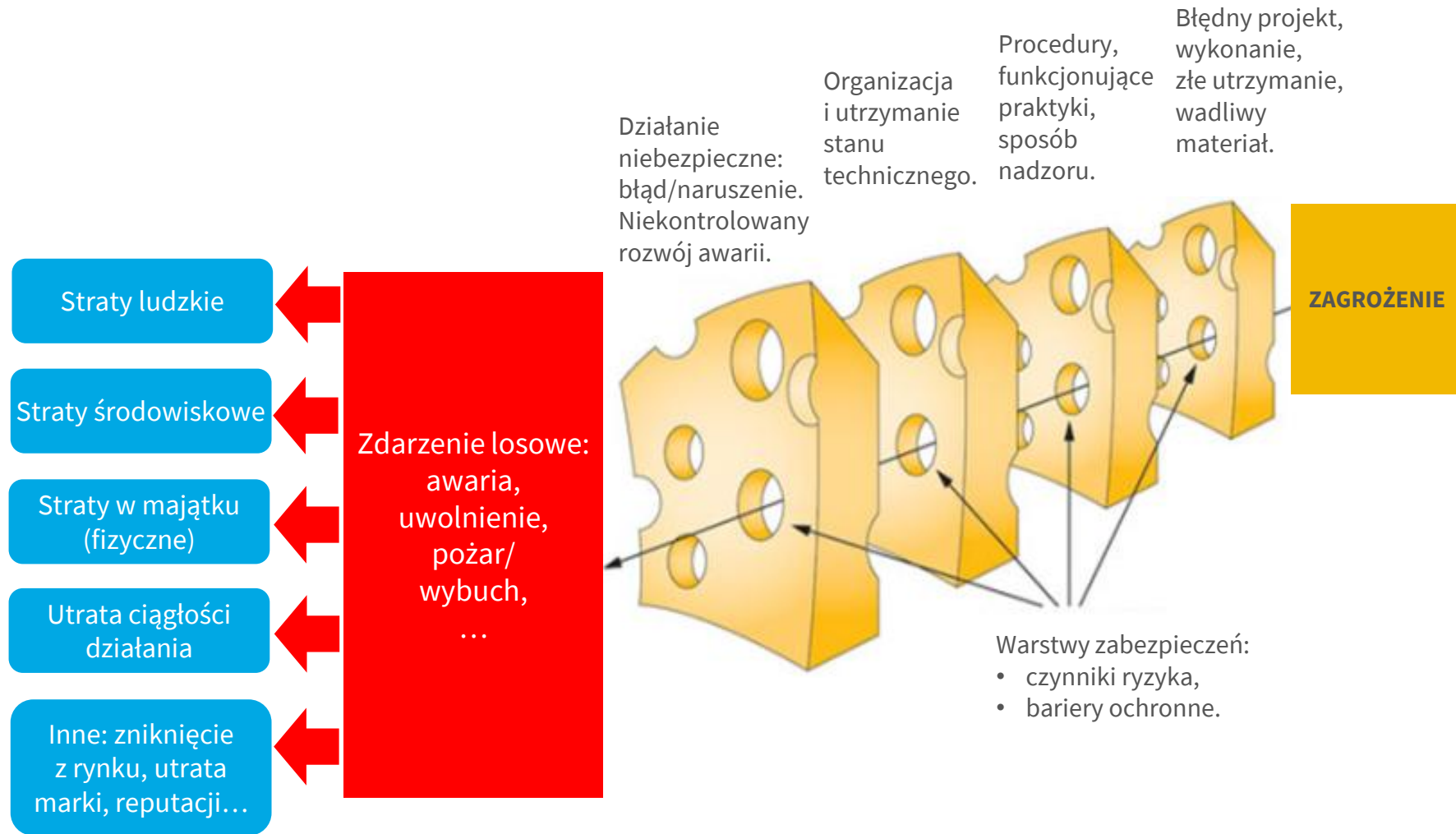
Opracowanie Analizy BIA
(ang. Business Impact Analysis)

Etapy analizy

II Etap

Opracowanie Analizy BIA (ang. Business Impact Analysis)

 Źródło: Opracowanie własne na podstawie modelu „szwajcarskiego sera” Jamesa Reasona (2000)

Etapy analizy

III Etap

Ocena ryzyka

Metoda oceny ryzyka

Jak wspomniano analiza bazuje na scenariuszach awaryjnych, w których ryzyko przedstawione jest za pomocą:

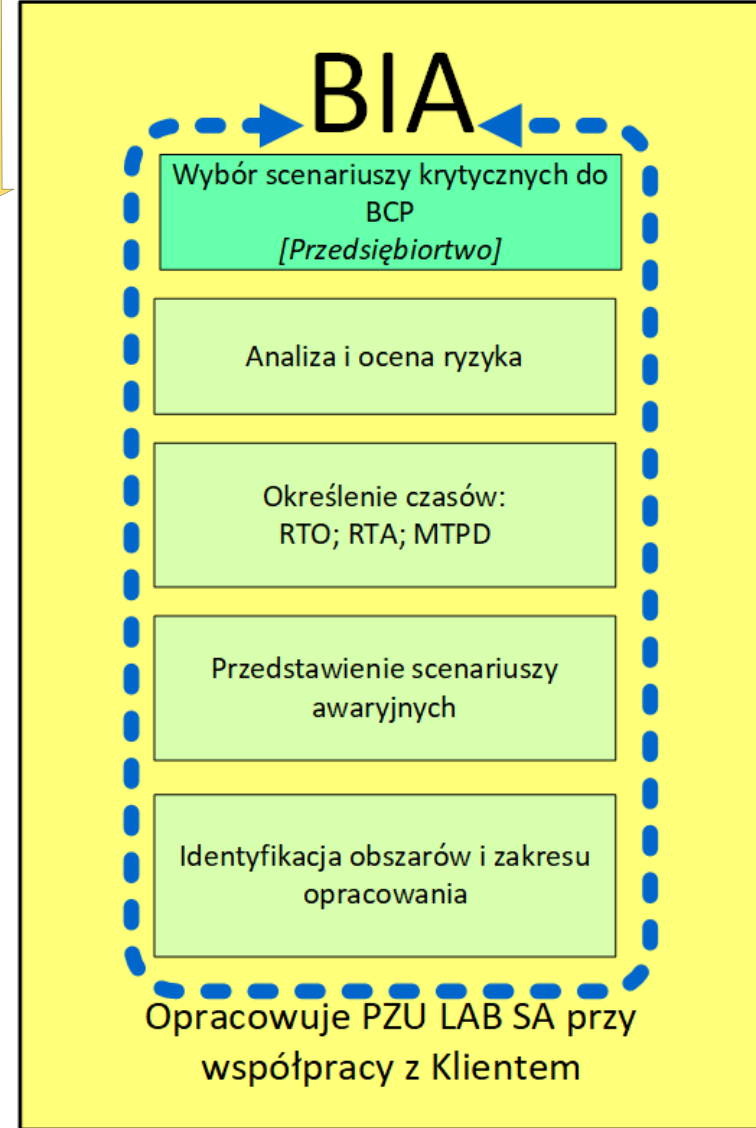
$$R = C \times K$$

gdzie:

- R** – ryzyko
- C** – częstość realizacji scenariusza
- K** – konsekwencje realizacji scenariusza

Scenariusze awaryjne przedstawiają:

- konsekwencje (finansowe, czasy przestoju, brak ciągłości dostaw, utrata rynku zbytu, itp.),
- prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka,
- propozycje / rekomendacje dotyczące wyeliminowania lub zminimalizowania ryzyka.

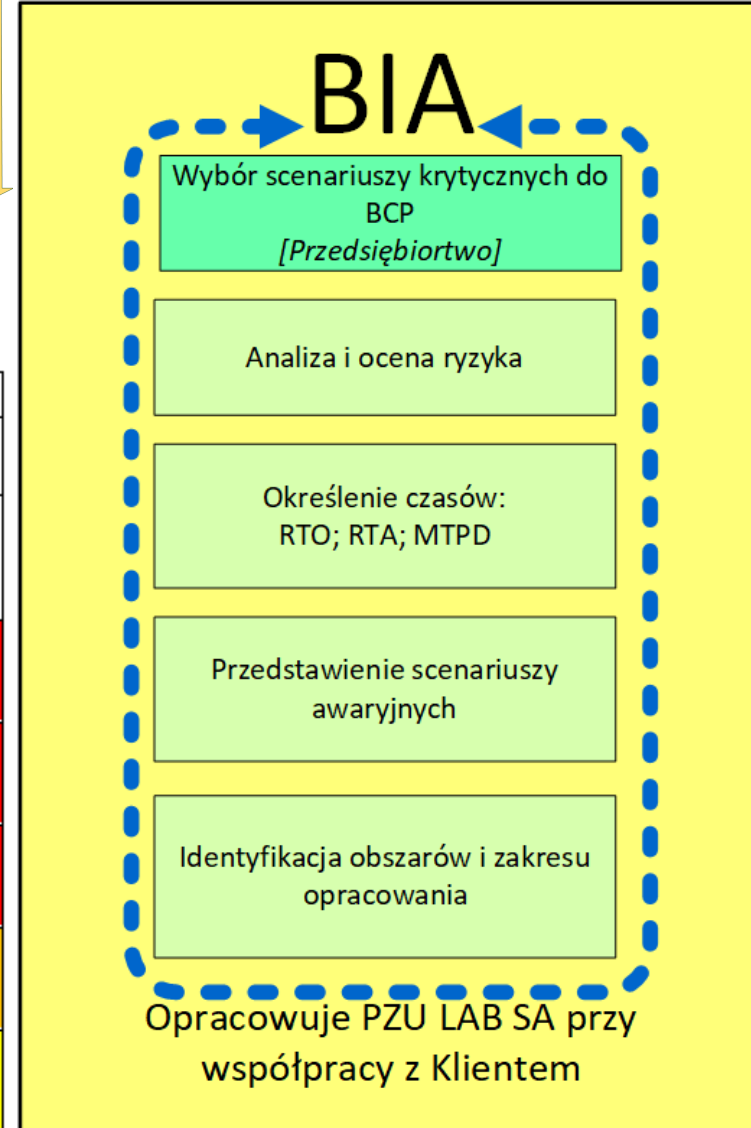
Etapy analizy

III Etap

Ocena ryzyka

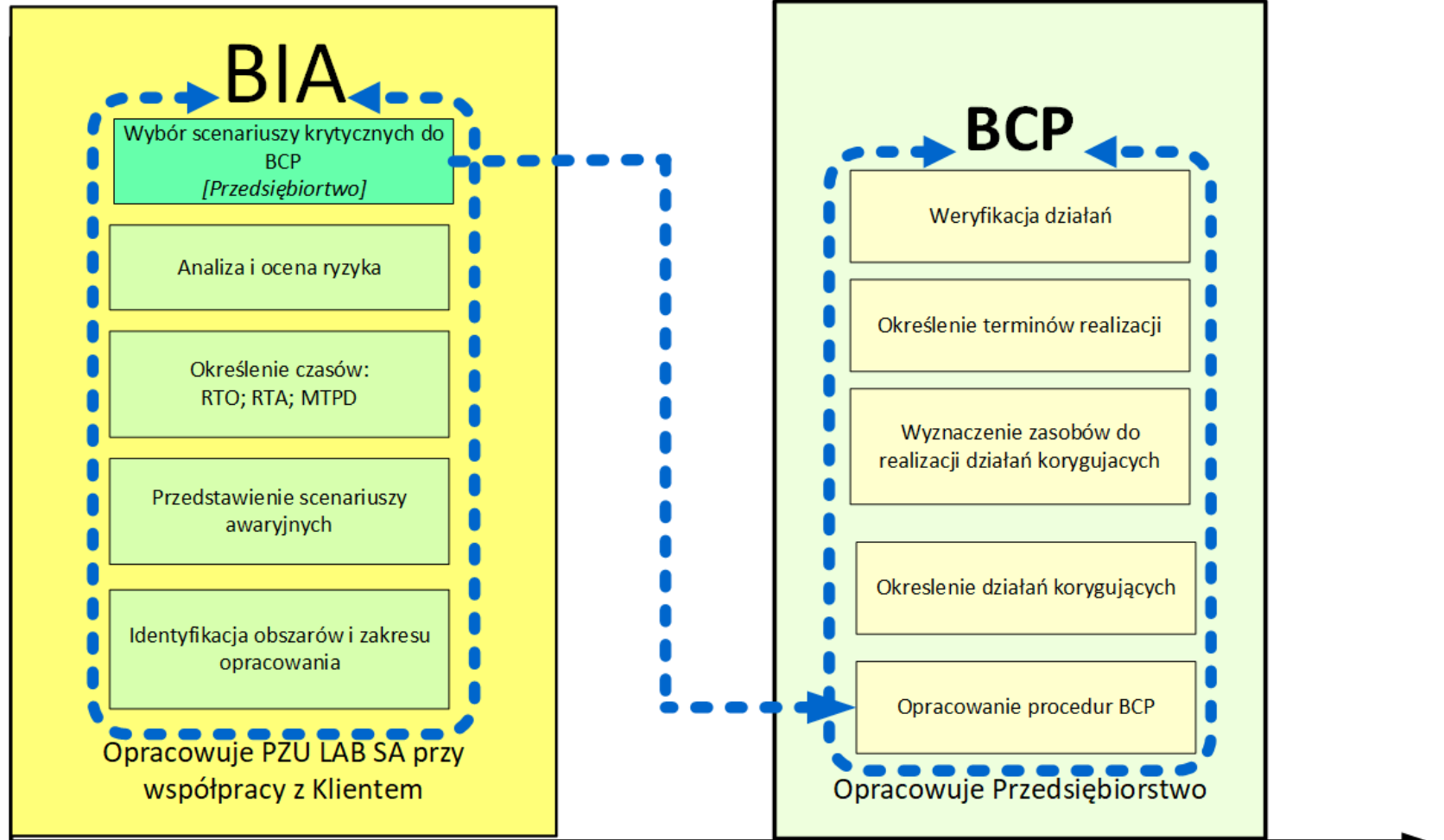
Częstość (C) \ Konsekwencje (K) [PLN]		1	2	3	4	5
		Bardzo niska	Niska	Średnia	Wysoka	Bardzo wysoka
		(0; 10 ⁻³) /rok	<10 ⁻³ ; 10 ⁻²) /rok	<10 ⁻² ; 10 ⁻¹) /rok	<10 ⁻¹ ; 1) /rok	≥1 /rok
5	Bardzo duże > 30 mln (powyżej 180 dni)	M	S	H	H	H
4	Duże (7,5 - 30 mln> (30 - 180 dni przestoju>	M	S	S	H	H
3	Średnie (3,5 - 7,5 mln> (10 - 30 dni przestoju>	L	M	S	S	H
2	Małe (2 - 3,5 mln> (3 - 10 dni przestoju>	L	L	M	M	S
1	Bardzo małe (0 - 2 mln> ≤3 dni przestoju	L	L	L	M	M

Etapy analizy

IV Etap

Tworzenie planów
ciągłości działania BCP
(ang. Business Continuity Plan)

Kontynuacja wg PDCA utrzymania BCMS

Czas

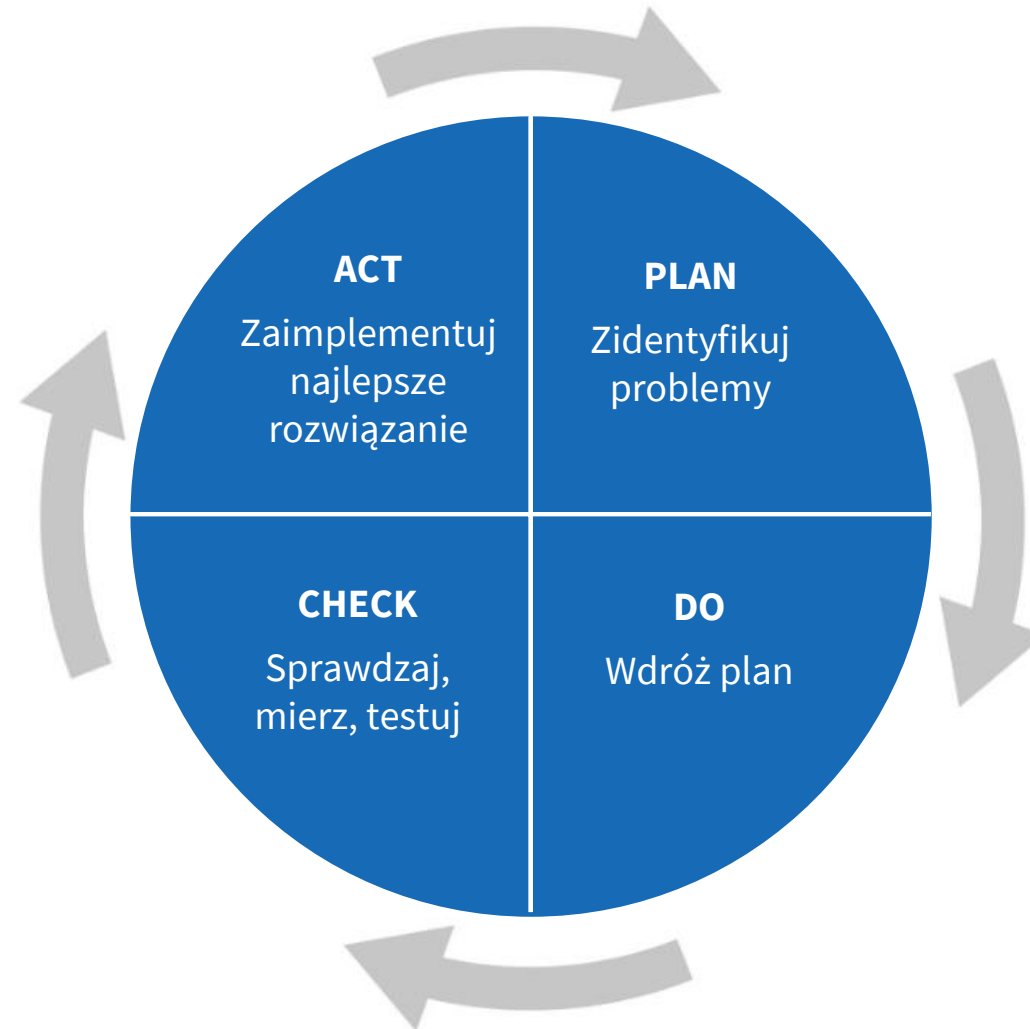
Etapy analizy

V Etap

Stworzenie i utrzymanie Systemu Zarządzania Ciągłością Działania BCMS (ang. Business Continuity Management System)

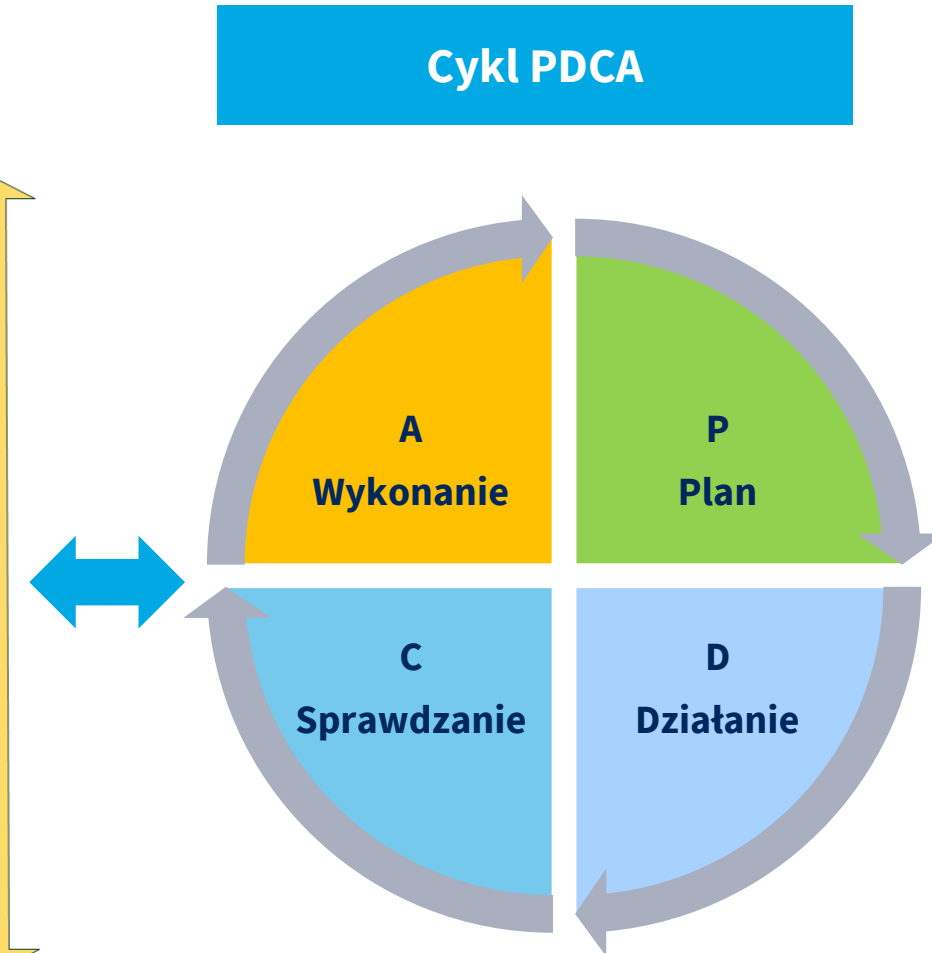
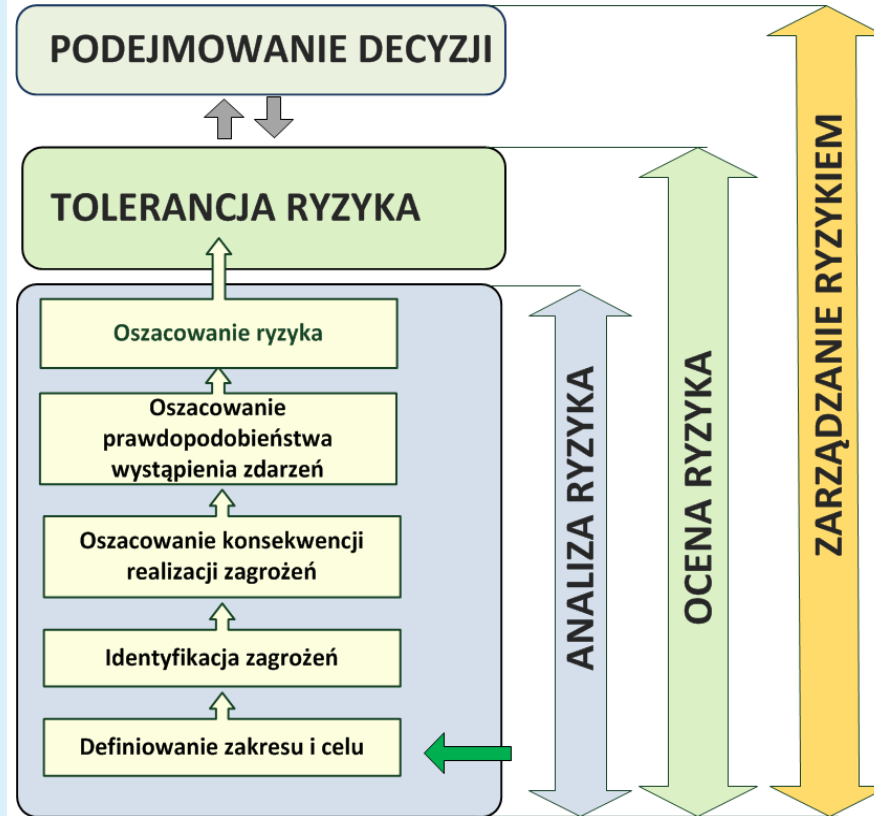
Cykliczna weryfikacja zagrożeń w przedsiębiorstwie wg PDCA

Etapy analizy

V Etap

Stworzenie i utrzymanie Systemu Zarządzania Ciągłością Działania BCMS (ang. Business Continuity Management System)

Plany ciągłości działania

Dzięki stworzeniu planów ciągłości działania można:

W przypadku realizacji scenariuszy awaryjnych, być przygotowanym na występujące zakłócenia, poprzez **zastosowanie działań reakcyjnych przyjętych w BIA/BCP**

Uniknąć realizacji scenariuszy awaryjnych, poprzez **zminimalizowanie ryzyka**

W przypadku realizacji scenariuszy awaryjnych, znacznie **zminimalizować ich negatywny wpływ na organizację** (w ramach przyjętych założeń w BIA/BCP)

Zasadność
opracowania BCP

Zasadność opracowania BCP

Przykład 1

Na tej podstawie wewnętrznie oszacowano, że ten węzeł procesu nie stanowi zagrożenia dla organizacji

Maszyna	sprężarka powietrza do procesu
Status maszyny	maszyna krytyczna
Analiza ryzyka	dokonana wcześniej samodzielnie przez organizację

- ✓ **Wynik analizy:** Przystój z uwagi na awarię głównych elementów konstrukcyjnych (brak dostępu części – czas zamówienia min. 9-10 m-cy)
- ✓ **Wnioski i działania:** Organizacja zapewniła podstawowe, kluczowe części do naprawy sprężarki

Zasadność opracowania BCP

Przykład 1

1

Przeprowadzona analiza BIA wykazała:

2

W przypadku wystąpienia awarii (realizacji analizowanych scenariuszy awaryjnych) naprawa maszyny wraz z próbami rozruchowymi będzie trwała około **4-5 miesięcy**, **pomimo zapewnienia przez organizację głównych części zamiennych**.

Analiza wykazała ponadto, że organizacja nie uwzględniła w swoich rozważaniach wpływu awarii układów automatyki i sterowania maszyny (nie doszacowano).

Oszacowano, że awaria automatyki może spowodować przestój instalacji około **7 miesięcy**.

Zasadność opracowania BCP

Przykład 1

1

Przeprowadzona analiza BIA wykazała:

2

Analiza strat wynikających z przestoju procesu wykazała, że:

- ✓ pośrednie straty finansowe organizacji przekraczają **ponad 70x wartość sprzężarki**,
- ✓ nastąpi powiększenie **strat finansowych (zwiększone koszty)** organizacji z uwagi na zakup „produktu” od firm zewnętrznych, aby zachować pozycję na rynku i utrzymać dotychczasowych klientów.

Zasadność opracowania BCP

Przykład 1

Rekomendowane działania po opracowaniu BCP:

Wskazania w BCP:

- ✓ zakup drugiej równoległej sprężarki,
- ✓ instalacja systemów on-line do monitorowania stanu technicznego maszyny i predykcyjnego utrzymania ruchu,
- ✓ nowa koncepcja utrzymania ruchu z uwzględnieniem dwóch maszyn – planowanie przestojów serwisowych przy zachowaniu ciągłości pracy instalacji, predykcyjne utrzymanie ruchu.

Zasadność opracowania BCP

Przykład 2

Analiza ryzyka Zakładu dotycząca dostawy zasilania w energię elektryczną zakładu nie wykazała możliwości wystąpienia takiego zakłócenia.

Proces

zasilanie energetyczne zakładu

Urządzenie

rozdzielnica główna SN

Background

przez wiele lat zakład miał duże problemy z zasilaniem w energię elektryczną (brak mocy i niestabilność zasilania SN)

✓ **Aktualny Status**

zakład wybudował dwa niezależne źródła zasilania elektrycznego pokrywające 100% zapotrzebowania każde (własna jednostka wytwórcza + nowy kabel SN z GPZ)

Zasadność opracowania BCP

Przykład 2

1

Przeprowadzona analiza BIA wykazała:

2

Analiza: Techniczny standard wykonanej inwestycji oraz wprowadzonych rozwiązań energetycznych oceniono na wysokim poziomie. Jednakże zakład posiada główną rozdzielnicę SN, która jest wspólnym punktem dla obydwu źródeł zasilania.

Scenariusz: W przypadku awarii lub pożaru rozdzielnicy głównej SN zakład jest pozbawiony obydwu źródeł zasilania elektrycznego.

Szacowane straty w zakładzie: ponad 60 mln zł

Koszt nowej rozdzielnicy SN: ok. 1 mln zł

Rozwiązanie problemu na etapie inwestycji (w czasie gdy budowane były niezależne źródła zasilania): ~1 mln zł (tj. poniżej 2% wartości całej inwestycji)

Zasadność opracowania BCP

Przykład 2

Rekomendowane działania po opracowaniu BCP:

Wykonanie nowej (dodatkowej) rozdzielnic SN stanowiącej podstawowy punkt przyłączenia zakładu do sieci zewnętrznej, zapewniający możliwość podania energii do zakładu z pominięciem rozdzielnic przy jednostce wytwórczej energii.

Zasadność opracowania BCP

Przykład 3

Linia produkcyjna

Instalacja produkcji paliw odnawialnych

Status

Zakład posiadał maszyny i urządzenia na dobrym poziomie technicznym oraz aktualne OZW i DZPW

Analiza ryzyka przeprowadzona w ramach działań własnych Zakładu, dotycząca bezpieczeństwa realizacji procesu nie wykazała zagrożeń mających wpływ na wystąpienie szkody w wyniku, której zakłócona zostanie ciągłość działania.

W dokumentacji ATEX sklasyfikowano strefy zagrożenia wybuchem i oceniono ryzyko wybuchu na poziomie akceptowalnym.

Zasadność opracowania BCP

Przykład 3

1

Przeprowadzona analiza BIA wykazała:

2

Brak odciążenia, izolacji i tłumienia wybuchu na newralgicznych węzłach i urządzeniach instalacji, pomimo istniejących stref zagrożonych wybuchem.

Scenariusz: zniszczenie instalacji przez wybuch pyłu i pożar, wskazano szczególne narażenie na propagację wybuchu wewnątrz instalacji (wybuchy wtórne / następne).

Status wdrożenia BCP: Zakład nie zdążył wykonać rekomendacji z BCP
Szkoda się zrealizowała!

Szkody w mieniu zakładu: ponad 7 mln zł.

Czas przestoju zakładu: 12 m-cy (straty finansowe z tytułu braku produkcji ponad 80 mln zł).

Zasadność opracowania BCP

Przykład 3

Rekomendowane działania po opracowaniu BCP:

Podjęte działania (na podstawie stworzonego planu ciągłości działania):

- ✓ zakup na rynku wtórnym wyrobów w celu zapewnienia dostaw dla kluczowych klientów (spełnienie warunków zawartych kontraktów) – utrzymanie pozycji na rynku,
- ✓ zakup urządzeń i uruchomienie produkcji w zmniejszonym zakresie bazującej na istniejącej części instalacji – uruchomienie 5 m-cy po szkodzie,
- ✓ wykonanie docelowej instalacji z adekwatnymi zabezpieczeniami przeciwwybuchowymi.

Zapraszamy do
Oddziałów Sprzedaży
Korporacyjnej
PZU

pzu.pl/korpo

Ubezpieczenie utraty zysku i plan ciągłości działania po szkodzie

Szkolenie IDD

Małgorzata Malmon-Podsiadlik
Dariusz Gołębiowski